

ИНФОРМАЦИЈА

о оствареном расту потрошачких цена у мају 2013. године

1. У мају 2013. године потрошачке цене су повећане за 0%, односно остале су на нивоу из претходног месеца, што је, пре свега, резултат стабилизације цена производа зелене пијаце, односно непрерађене хране, с обзиром да су и цене роба и цене услуга оствариле нулти раст. Наиме, на овај начин, после априлског раста (0,8%), поново је настављен тренд стабилних цена, који је био присутан од новембра 2012. године (новембар 0%, децембар -0,4%, јануар 0,6%, фебруар 0,5%, март 0%).

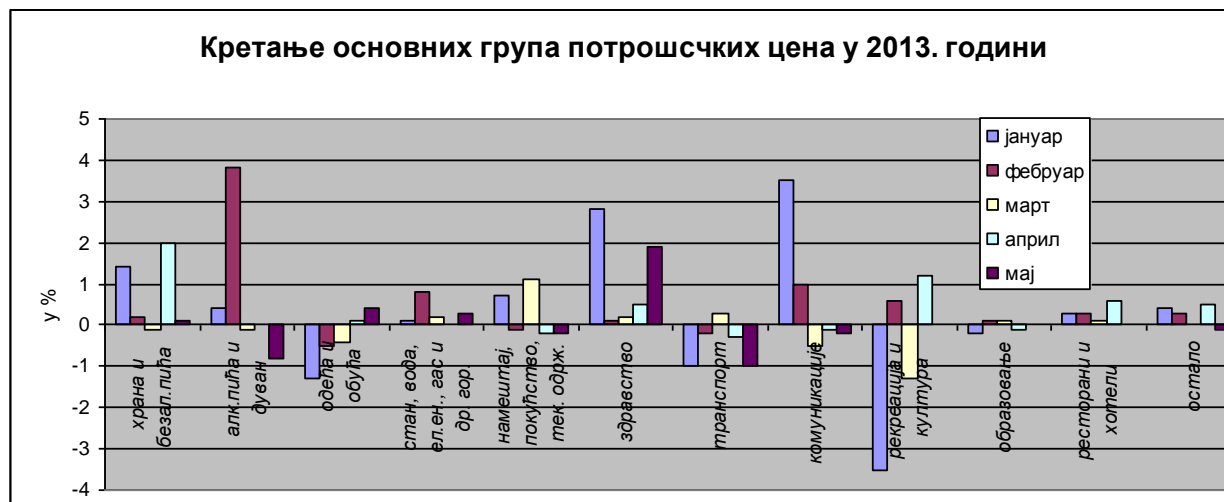
Инфлација мерена укупним текућим растом потрошачких цена (мај ове у односу на децембар претходне године) је износио 2%, а укупним међугодишњим растом (мај ове у односу на мај претходне године) 9,9%, тако да је, после августа 2012. године, поново остварена једноцифрена међугодишња инфлација.

2. Посматрано по основним групама, на **мајски непромењени ниво потрошачких цена**, утицале су углавном незнатне промене цена у појединим групама, осим у здравству и транспорту, чије су цене повећане за 1,9%, односно снижене за 1%, с тим што је њихово дејство на општу стопу готово неутралисано.

Незнатно су повећане цене: хране и безалкохолних пића (0,1%), одеће и обуће (0,4%) и стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (0,3%), односно снижене цене алкохолних пића и дувана (0,8%), намештаја, покућства, текућег одржавања (0,2%), комуникација (0,2%) и остале робе и услуга (0,1%).

Непромењени ниво цена је евидентиран код рекреације и културе, образовања и ресторана и хотела.

3. С обзиром да је у мају остварен нулти раст цена, **изнад 0,5%** повећане су цене воћа (6,3%), осталих прехранбених производа (0,6%), вина (0,6%), осталих одевних предмета (0,7%), обуће (1,1%), услуга за одржавање и поправку стана (6,5%), одношења смећа (0,9%), текстила за домаћинство (0,6%), малих електричних апарата (1,1%), поправке апарата за домаћинство (3,9%), фармацеутских производа (3,2%), пратећих медицинских услуга (1,1%), кућних љубимаца, производа и услуга у вези са кућним љубимцима (0,6%) и услуга у вези са спортом и рекреацијом (1,1%). Учешће ових група

производа и услуга у индексу потрошачких цена износи око 13,1%, што указује на констатацију да су цене већине производа и услуга биле стабилне.

4. У оквиру **контролисаних цена** кориговане су цене појединих лекова за хуману употребу који се издају на лекарски рецепт и појединих производа и услуга на нивоу локалне самоуправе:

4.1. У мају ове године цене фармацеутских производа су повећане за 3,2%, што је пре свега резултат раста цена **лекова за хуману медицину**, а чији је режим издавања на рецепт, с обзиром да су цене осталих лекова који се издају на лекарски рецепт, као и лекова чије се цене образују слободно и диететских производа биле стабилне. С тим у вези, у оквиру ове групе повећане су цене лекова са деловањем на кардиоваскуларни систем, кардиотоници (6,1%) и анксиолитика (29,9%). С обзиром да су цене ове групе лекова значајније кориговане у јануару (13,5% и 13,6%), док су у фебруару незнатно повећане, а у марту и априлу биле стабилне, може се констатовати да је извршено повећање цена резултат одложеног дејства из јануара, односно марта ове године, односно да статистика није у целости евидентирала промене цена лекова на основу донетих одлука Владе. Наиме, Влада је у јануару и марту донела **Одлуке о изменама и допунама Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт** („Службени гласник РС”, бр. 8/13 и 22/13), којима су, поред утврђивања цена за 273 нова лека који су добили дозволу од Агенције за лекове и медицинска средства Србије (78 у јануару и 195 у март), повећане и цене за 100 лекова и снижене цене за 31 лек. Повећане су углавном цене лекова који имају релативно ниже паритете цена у односу на просечне упоредиве цене у референтним земљама.

4.2. У мају 2013. године, при нултом општем расту потрошачких цена, цене свих **стамбено комуналних услуга** за домаћинства на нивоу Републике су повећане, осим централног грејања, чије су цене остале на непромењеном нивоу. Највише су повећане цене изношења смећа (0,9%), док су цене воде и одведене отпадне воде повећане за по 0,5%.

Оваква кретања на нивоу просека проузроковала су извршена повећања цена у два града од укупно 15, колико су на статистичком праћењу. Тако су повећане цене воде и одведене отпадне воде у Ужицу (23,4% и 23,6%, репективно) и изношења смећа у Крагујевцу (18,3%), што одступа од дозвољеног оквира.

Цене јавног градског превоза у извештајном месецу су мировале.

Имајући у виду досадашња кретања цена стамбено комуналних услуга и јавног градског превоза, до краја године могла би се очекивати повећања цена у оним градовима који те цене нису мењали у протеклом периоду ове године.

5. **Цене деривата нафте** у мају у односу на април ове године снижене су у просеку за 2,0%, при чему је бензин појефтинио у просеку за 2,1%, а дизел у просеку за 1,7%. У истом месецу цене деривата нафте из увоза (*бензин евро премијум БМБ-95 и Евро дизел*) снижене су у просеку за 1,9%, док су деривати нафте из домаће производње (*моторни бензин БМБ-95 и дизел Д2*) појефтинили у просеку за 2,1%.

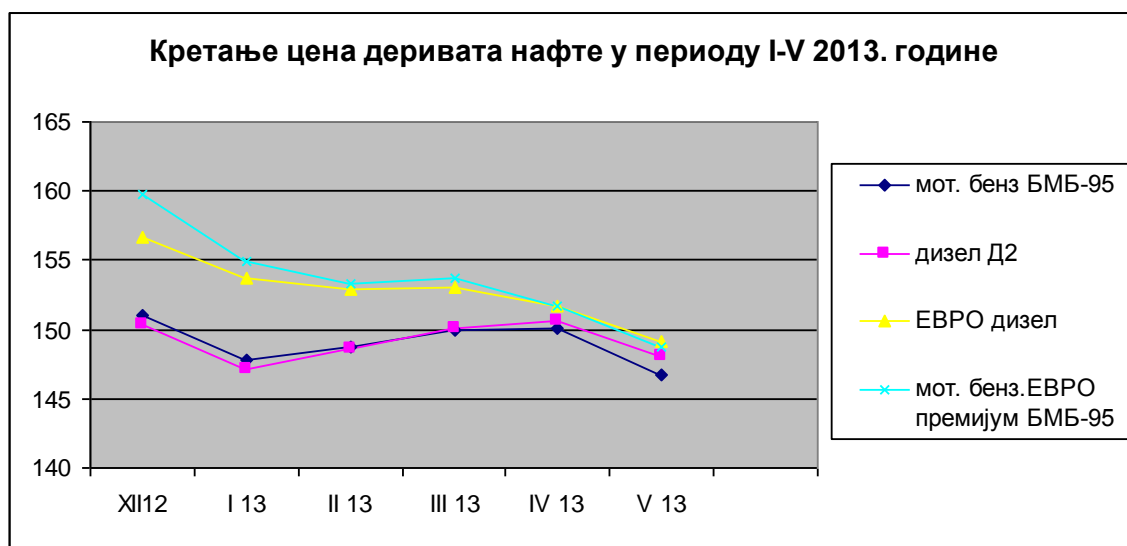
Цене деривата нафте у мају ове у односу на децембар претходне године **снижене су у просеку за 5,2%**, при чему је бензин појефтинио у просеку за 5,8%, а дизел гориво за 3,7%. У истом периоду цене деривата нафте из увоза (*бензин евро премијум БМБ-95 и Евро*

дизел) снижене су у просеку за 6,4%, а из домаће производње (моторни бензин БМБ-95 и дизел Д2) за 2,4%.

У наредној табели и графикону приказани су нивои и кретање малопродајних цена основних деривата нафте у децембру 2010., 2011. и 2012. године, као и у првих пет месеци 2013. године:

(динара по литри)

	<i>Моторни бензин БМБ -95</i>	<i>Дизел гориво Д 2</i>	<i>Евро дизел 10 ppm</i>	<i>Евро премијум БМБ -95</i>	<i>Уље за ложење</i>
<i>XII 2010.</i>	118,96	108,60	116,50	128,76	90,80
<i>XII 2011.</i>	133,77	126,59	137,49	138,76	92,11
<i>XII2011/XII2010 (индекс)</i>	112,4	116,6	118,0	107,8	101,4
<i>XII 2012.</i>	150,99	150,31	156,71	159,75	144,12
<i>XII2012/XII2011 (индекс)</i>	112,9	118,7	114,0	115,1	156,5
<i>I 2013.</i>	147,74	147,18	153,73	154,95	143,00
<i>II 2013.</i>	148,77	148,55	152,85	153,37	143,17
<i>III 2013.</i>	149,97	150,09	153,00	153,75	145,54
<i>IV 2013.</i>	150,08	150,60	151,64	151,76	147,30
<i>V 2013.</i>	146,70	148,10	149,12	148,74	146,80
<i>V / IV 2013. (индекс)</i>	97,7	98,3	98,3	98,0	99,7
<i>IV2013./XII2012. (индекс)</i>	97,2	98,5	95,2	93,1	101,9

Из графикона се може закључити да је у мају настављен опадајући тренд кретања цена деривата нафте, како из увоза, тако и из домаће производње.

6. Фискалном стратегијом за 2013. годину са пројекцијама за 2013. и 2014. годину, пројектована инфлација у овој години износи 5,5%. Циљана инфлација за ову годину, утврђене од стране Народне банке Србије износи $4\% \pm 1,5$ п.п..

У периоду јануар-мај ове године остварен је раст потрошачких цена од 2%, тако да је просечна месечна стопа од 0,4% на нивоу просечне месечне стопе изведене на бази пројектоване инфлације од 4% за ову годину.

На бази листе производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са Народном банком Србије, *регулисане цене*¹ у мају ове године су повећане за 0,3%, што је имало занемарљиво дејство на општи раст (0,08%). У оквиру овог повећања, повећане су цене производа и услуга из локалне надлежности и лекова који се издају на лекарски рецепт, док су снижене цене цигарета.

Цене непрерађене хране су у мају повећане за 0,5%, по основу повећања цена воћа (6,3%), с обзиром да су цене осталих производа снижене. Имајући у виду остварене месечне стопе и обухват основних група у индексу потрошачких цена, према подацима НБС, може се констатовати да су, при нултом општем расту цена, у мају, осим виших цена непрерађене хране (0,5%), повећане цене индустријских производа без хране и енергије (0,2%), а снижене цене енергије и прерађене хране (0,6% и 0,1%), тако да је месечни раст цена базне инфлације (ЦПИ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) износио је 0,3%², што је на нивоу претходног месеца, односно око нивоа просечног раста оствареног у протеклом периоду ове године.

Ниска агрегатна тражња, реалан пад плата и пензија и апresiasiја курса динара у протеклом периоду ове године су утицале на стабилно кретање цена. Наиме, у зависности од овогодишњег рода пољопривредних култура и кретања курса динара у наредном периоду, зависиће и раст цена.

Курс динара у првом кварталу ове године је смањен за 1,6% (мерено: просечан курс динара у марту у односу на просечан курс динара у децембру претходне године), што је настављено и у априлу (0,2%) и мају (0,5%), тако да износи око 111,90 динара, што је за око 1,65 динара мање него у децембру претходне године (113,55 динара).

На нивоу Републике, раст зарада без пореза и доприноса је у периоду јануар-април ове у односу на исти период претходне године номинално износио 7,1% а реално -4,3%³, док су пензије реално смањене за 5,7%, у првом кварталу ове у односу на исти период претходне године.

У периоду јануар-април ове у односу на јануар-април претходне године, промет у трговини на мало бележи пад у текућим ценама за 0,7% а у сталним за 10,2%⁴, при чему је највећи пад евидентиран код хране, пића и дувана (11,5%).

7. Укупан текући раст потрошачких цена у 2013. години *износи 2%*, с тим што је евидентирана знатно бржа динамика цена робе у односу на цене услуга (2,1% према 1,2%). Остварени раст цена је са око две трећине⁵ одређен натпросечним растом цена групе хране и безалкохолних пића (3,7%) у односу на општи раст потрошачких цена. Готово исти интензитет раста евидентиран је у комуникацијама (3,8%) и алкохолних пића и

¹ На бази података НБС прерачунато у Министарству.

² Податак НБС, www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene

³ Саопштење РЗС број 133 од 24. маја 2013. године.

⁴ Саопштење РЗС број 142 од 31. маја 2013. године.

⁵ На основу података РЗС прерачунато у Министарству.

дувана (3,4%), а највећи интензитет раста евидентиран је у здравству (5,4%), тако да њихов утицај на општи раст износи око две петине.

Испод просека су повећане цене стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (1,4%), намештаја, покућства и текућег одржавања (1,4%), ресторана и хотела (1,4%) и остале робе и услуга (1,2%), чије учешће износи око 17% на укупан текући раст потрошачких цена.

Снижење цена рекреације и културе (3%), транспорта (2,2%) и одеће и обуће (1,8%), деловало је са око 0,5 п.п., односно са око 25% на ублажавање општег интензитета раста.

8. Међугодишњи раст инфлације у мају ове у односу на мај претходне године износио је 9,9%, што је за 1,5 процентних поена мање него у априлу исте године.

Посматрано по групама производа и услуга, највећи интензитет раста је евидентиран код алкохолних пића и дувана (29%), а натпросечно су повећане још и цене хране и безалкохолних пића (12,7%).

Незнатно испод просека су повећане цене у здравству (9,7%), код намештаја, покућства и текућег одржавања (9,5%) и комуникација (9,1%), а испод просека су повећане и цене ресторана и хотела (8,5%), остале робе и услуга (8,1%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (6,6%), рекреације и културе (5,9%), образовања (4,6%), транспорта (2,4%) и одеће и обуће (2,1%).

**КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ОД ЈАНУАРА 2007. ГОДИНЕ ДО МАЈА 2013. ГОДИНЕ**

Година/месец	у %		
	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0,5	0,5	4,8
фебруар	0,3	0,7	3,9
март	1,2	2,0	4,7
април	0,6	2,5	4,3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0,0	4,5	5,1
август	1,4	5,9	6,6
септембар	1,3	7,3	7,7
октобар	1,0	8,3	8,9
новембар	1,5	9,9	9,6
децембар	0,3	10,3	10,3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0,0	6,2	10,5
септембар	0,2	6,3	9,3
октобар	0,4	6,8	8,7
новембар	0,9	7,7	8,1
децембар	-0,7	7,0	7,0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1
август	1,6	7,1	7,9
септембар	2,3	9,6	10,3
октобар	2,8	12,7	12,9
новембар	0,0	11,9	12,6
децембар	-0,4	12,2	12,2

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2013. година</i>			
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4
мај	0,0	2,0	9,9

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

Прилог 2

ОСТВАРЕНИ РАСТ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА

- у % -

	Месечни раст 5.2013. 4. 2013.	Структура месечног раста	Текући раст 5.2013. 12.2012.	Структура текућег раста
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	0,0	100,0	2,0	100,0
Храна и безалкохолна пића	0,1	298,2	3,7	66,2
Алкохолна пића и дуван	-0,8	-435,6	3,4	14,2
Одећа и обућа	0,4	109,9	-1,8	-4,1
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	0,3	224,3	1,4	9,4
Намештај, покућство, текуће одржавање	-0,2	-45,1	1,4	2,9
Здравство	1,9	790,6	5,4	17,4
Транспорт	-1,0	-775,5	-2,2	-13,6
Комуникације	-0,2	-56,7	3,8	9,5
Рекреација и култура	0,0	5,2 ¹⁾	-3,0	-6,5
Образовање	0,0	3,1 ¹⁾	0,0	0,0
Ресторани и хотели	0,0	1,9 ¹⁾	1,4	1,7
Остала роба и услуге	-0,1	-20,1	1,2	2,8

На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

¹⁾ Структура месечног раста је изведена на бази учешћа у укупном расту индекса 5.2013. у односу на 4.2013. године.

Београд, 14. јун 2013. године